

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 334

Μάρτιος-Ἀπρίλιος 2014

Ἐτήσιο Μνημόσυνο

Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος
κυροῦ Νικοδήμου

Τήν

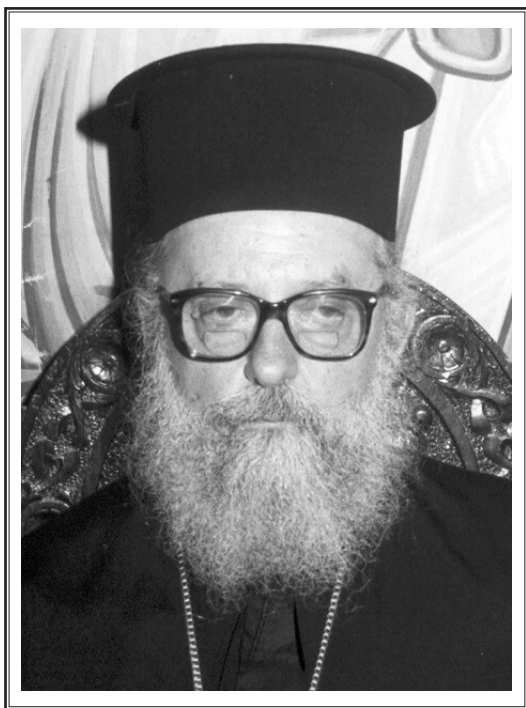
ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2014

στή Μονή Νέου Στουδίου

στόν Αὐλώνα

θά τελεσθεῖ τό ἐτήσιο μνημόσυνο
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος
κυροῦ Νικοδήμου.

Ὅσοι εἶχαμε δεχθεῖ τήν ἀνύστα-
κτη ποιμαντική φροντίδα του καί
τήν πατρική στοργή καί ἀγάπη του.
Ὅσοι εἶχαμε συμπαραταχθεῖ στούς
ἀγῶνες του γιά τήν Ἐκκλησία, θά
ἀναπέμψουμε ἐπιμνημόσυνες δεή-
σεις καί θά προσφέρουμε τήν εὐχαρι-
στία στή μνήμη τοῦ ἀγαπημένου πα-
τέρα καί ἐπισκόπου μας.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Νεαρός διάκονος, τότε, παραμονές της χειροτονίας του σέ πρεσβύτερο (χειροτονήθηκε τό 1959), ό π. Νικόδημος Γκαϊζιρούλης συνέγραψε ένα σημαντικό θεολογικό κείμενο. «*Η άγωνία ενός ιερέως*» ήταν ό τίτλος του βιβλίου, πού έδειχνε ή δική του άγωνία για νά άντιαποκριθεί σιό μέγιστο μυσιήριο της ιερωσύνης. Ένα κείμενο μέ μεσιό θεολογικό καί παιερικό λόγο, πού μέ άπλόητα καί αυθορμητισμό περιγράφει πώς έμπειρικά έκείνος όνειρευόταν καί όραματιζόταν ήν ιερωσύνη. Μέσα σιόν όραματισμό του αυτιόν ήταν καί ή τελευταία του λειτουργία.

Πενηνιαέσσερα όλόκληρα χρόνια μειά ή χειροτονία του σέ πρεσβύτερο, μιά μέρα πριν ήν κοίμησή του (31-03-2013), σιό ήσυχασιήριό του, πού ήταν καί ό τόπος της έξορίας του, κατεύθυνε μέ πολλή δυσκολία ιά βήματά του σιό άγιο θυσιασιήριο καί, για τελευταία φορά, ιεμάχισε μέ ιά ιρεμάμενα χέρια του τόν άρνό καί κοινώνησε τό Άγιο Σώμα του Κυρίου, ήν υπερούσια τροφή, πού μās δόθηκε «*εις έφόδιον ζωής αιώνιου*», καί πήρε σιά χέρια του τό Ποιήριο καί μετέλαβε του Αίματος του Κυρίου, πού μās χαρίσθηκε «*εις άφειν άμαρτιών καί εις ζωήν αιώνιον*». Κι έτσι, μέ αυτιά ιά έφόδια, μέ αυτή ήν ούράνια τροφή, ήν έπόμενη μέρα παρέδωσε τό πνεύμα του καί εισηλθε σιήν ούράνια βασιλεία του Θεού.

Μειαφέρουμε έδω τό τελευταίο κεφάλαιο από τό βιβλίο του «*Η άγωνία ενός ιερέως*», πού έχει τίλο: «*Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ*».

Ή τελευταία μου λειτουργία.

Τό «άμήν» της ζωής μου.

Θά ρηή ή στιγμή. Ή τροχιά, ήν όποία μου ώρισες νά περιπατήσω στή γή, θά βρίσκεται όλη πίσω μου. Μπροστά μου θ' άντικρύζω ήν πύλη, πού κρύβει ήν αιωνιότητα. Πριν ή διαβώ, θ' άνεβώ, για τελευταία φορά τ' άγαπημένα σκαλοπάτια του ναού σου, θά φορέσω τά άμφια, καί, μέ βήμα άργό, κουρασμένο, θά πάω μπροστά στο άγιο Θυσιαστήριο, νά προσευχηθώ, νά σέ λατρεύσω, νά βά-

λω στά χέρια σου ήν ψυχή μου. Οί λέξεις θά βγαίνουν μέ δυσκολία άπ' τά χείλη μου. Τό χέρι μου θά ύψωθή μέ κόπο, νά κάνη τό σχήμα της εύλογίας. Τά χρόνια, πού θάχουν περάσει, θά έχουν φορτώσει μέ βάρος δυσβάσταχτο ή ράχη μου. Ή καρδιά μου όμως θά χτυπή, μέ νεανική δύναμη, καθώς θά προσφέρω ήν τελευταία αναιίμακτη θυσία.

Ή ματιά μου τότε θ' άγκαλιάζει τό παρελθόν καί τό μέλλον. Τό παρελθόν, πού άξιώθηκα νά το ζήσω δια-

κονώντας στο πιο ιερό και το πιο τιμητικό διακόνημα. Και το μέλλον, το όποιο, φωτισμένο πάντοτε απ' τη δική σου παρουσία, απλώνεται στην άπεραντωςήνη της αιωνιότητας.

Πανόραμα μπροστά μου οί ευλογίες σου. Ή μαθητεία μου στά ιερά γράμματα. Ή χειροτονία μου. Οί λειτουργίες μου. Ή συχνή συμμετοχή μου στη Μυστική Τράπεζα. Ή επικοινωνία μου μέ σένα, πού είσαι ή κεφαλή, και μέ τά μέλη της Έκκλησί-ας σου.

Ζωηρές μπροστά μου κι' οί σκιές. Οί παραλείψεις. Τά λάθη. Τά αμαρτήματα. Αυτόματη αριθμομηχανή ή συνείδησί μου, θά μου δίνη την ώρα της τελευταίας μου λειτουργίας τόν απολογισμό. Τά δώρα, πού ή αγάπη σου μου χάρισε. Και την προσφορά, πού έγώ σου έκαμα.

Τό ξέρω, δέν θά υπάρχη ισοζύγιο. Οί ευλογίες σου θά βαρύνουν πολύ. Ένώ τά δικά μου έργα θά προβάλουν μέ φοβερή ισχύότητα. Ή μόνη λύσι θά είναι, Κύριε, νά πέση στο μέρος της πλάστιγγος μέ τά αδύνατα έργα μου τό βάρος του θείου έλέους σου. Νά κάψη τά αμαρτήματα. Νά λαμπικάρη τη ζωή μου. Νά με μπάση στην αιωνιότητα.

Φορτωμένος μ' ένα βαρύ βιβλίο στη ράχη μου, τό βιβλίο της ιστορίας της ζωής μου, θά γονατίσω κατά την τελευταία μου λειτουργία μπροστά στον επίγειο θρόνο σου, για νά τό βάλω στά χέρια σου, και νά εμπιστευθώ την ύπαρξί μου όλόκληρη στην πλατεία αγκάλη του έλέους σου. Ίσως τά μάτια μου νάναι μουσκεμέ-

να. Ή καρδιά μου όμως θάναι ειρηνική. Οί σταγόνες του αίματός σου θά μου έμπνέουν τη γαλήνη.

* * *

Ή τελευταία μου λειτουργία.
Τήν όραματίζομαι.

Ό όραματισμός αυτός δέν μου προκαλεί λύπη. Δέν μου στεγνώνει τη χαρά. Δέν μου δένει τά χέρια. Γιατί πιο ισχυρή απ' τη σκέψη του θανάτου μās έχεις χαρίσει την «επαγγελία» της αιωνιότητας.

Ή καμπάνα, πού θά σημάνη, Κύριε, την έναρξι της τελευταίας μου λειτουργίας, θά σημάνη ταυτόχρονα και τό τέλος της ιερατικής μου διακονίας. Ίσως και τό τέλος της ζωής μου. Τόν κάθε χτύπο της θά τόν νοιώθω σάν χτύπω του αγγέλου, πού θάρθη νά πάρη την ψυχή μου. Μά ενώ θά σημαίνη τό τέλος, ή παράξενη αυτή καμπάνα θά σημαίνη και την αρχή της γεμάτης χαρά ζωής μου στη βασιλεία σου.

Ό χτύπος της καμπάνας, πού ση-μανε στη λειτουργία της χειροτονίας μου, μου φάνηκε τόσο γλυκός. Σάν να ένιωθε και τό άψυχο μετάλλο της τά αισθήματα και τίς συγκινήσεις πού πλημμύριζαν τη νεανική μου καρδιά. Σάν νά μετείχε κι' αυτή στη χαρά και τό φόβο πού έγώ ένιωθα, καθώς έμπαινα στον πιο ιερό χώρο πού υπάρχει στη γή μας.

Ό ήχος της καμπάνας, πού θά σημάνη την είσοδό μου στο ούράνιο Θυσιαστήριο, στη σκηνή την άληθινή «ήν έπηξες σύ ό Κύριος» (Έβρ. ή', 2), πόσο πιο γλυκός θάναι, Χριστέ μου! Μέσα μου θά τόν νοιώσω σάν

τή φωνή τή μεγάλη, πού στή συντέλεια τοῦ κόσμου θ' ἀκουσθῇ ἀπ' τόν οὐρανό καί θ' ἀναγγέλλῃ τόν ἐρχομό σου (Ἀποκαλ. κα', 3). Τό κάθε χτύπημά της θά ναι καί συντριμμός ἑνός χαλκᾶ, πού κρατάει κρεμασμένο μπροστά στά μάτια μου τό πυκνό παραπέτασμα. Μέ τό τελευταῖο χτύπημα θά σπάσῃ κι' ὁ τελευταῖος χαλκᾶς. Τό παραπέτασμα θά πέσῃ. Καί τότε θά μπορέσω ν' ἀντικρύσω Ἐσένα τόν ἀγαπημένο μου λυτρωτή καί Κύριό μου.

* * *

Ἡ τελευταία μου λειτουργία.

Θέλω, Κύριέ μου, νά ναι σάν τήν πρώτη. Θάχω κάνει μέχρι τότε πολλές λειτουργίες. Θάχη μέσα μου φθαρή ἢ πρώτη συγκίνησι. Ὅμως, ξέρω πώς ὅ,τι ἐγώ ἄφησα, μέ τήν ἀνθρώπινη ἀμέλεια, νά χαθῇ, μπορεῖς σύ, σέ μιὰ καί μόνη στιγμή νά μοῦ τό δώσῃς.

Γι' αὐτό σοῦ τό ζητῶ.

Τά μέλη τοῦ σώματός μου θά ναι ἀσφαλῶς ἀρρωστημένα καί κουρασμένα. Δύσκολα θά ὑπακούουν στίς προσταγές τοῦ πνεύματός μου.

Δέν ζητάω νεανικό σφρίγος, στήν τελευταία μου λειτουργία.

Ζητῶ φλογερή καρδιά.

Νήψι τοῦ πνεύματος.

Ὁλόψυχη ἀφοσίωσι.

Νά ἐγγίσω τό ἱερό Θυσιαστήριο, νά εὐλογήσω τά τίμια δῶρα, νά κοιωνήσω τό ἄχραντο σῶμα σου καί τό ζωοπάροχο αἷμα σου μέ τήν ἀγνή πρόθεσι καί μέ τά πιό λαμπικαρισμένα αἰσθήματα ἀγάπης.

Ἐξαρτᾶται αὐτό ἀπ' τόν τρόπο,

μέ τόν ὅποιο θά ζήσω τή ζωή μου. Συνήθως ὁ ἐπίλογος ἑνός βιβλίου ἔχει ἄμεση σχέση μέ τό περιεχόμενο. Εἶναι τό συμπέρασμα τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θέματος καί τῶν στοχασμῶν.

Ἡ διαφορά εἶναι πώς στό βιβλίο τῆς ζωῆς μας δέν ἔχει θέσι μόνο ἡ ἀνθρώπινη προσπάθειά μας ἀλλά κι' ἡ παντοδύναμη Χάρι σου.

Καθώς γράφω τήν ἱστορία τῆς ζωῆς μου, σύ «ἀναπληρώνεις τά ἐλλείποντα». Πρόσθεσε, Κύριε, κι' ὅ,τι ἐγώ δέν μπορῶ νά βάλω στόν ἐπίλογο, στήν τελευταία μου λειτουργία. Τόν ἐνθουσιασμό. Τήν ἀγνότητα. Τή θερμή ἀγάπη. Κάνε ἡ τελευταία μου λειτουργία, τό «ἀμήν» τῆς ζωῆς μου, νά ναι ἕνας ὁλόψυχος ὕμνος στό πρόσωπό σου.

Τό σκέπτομαι καί κατεβαίνει ἀπ' τό μέτωπό μου αἱμάτινος ἰδρώτας. Μήπως θάθελες τήν τελευταία μου θυσία νά μή τήν προσφέρω στό Θυσιαστήριο ἀλλά στό κρεβάτι τοῦ πόνου ἢ στόν τόπο τοῦ μαρτυρίου; Πολλοί λειτουργοί σου ἔγραψαν τήν τελευταία σελίδα μέ πόνο καί μέ αἷμα. Ἔσβησαν σάν τό κερί, πού λιώνει, μετά ἀπό μιὰ μακροχρόνια καί ἐξαντλητική ἀρρώστια. Ἡ δέχτηκαν πληγές ἀπ' τά μαχαίρια καί τά ξίφη τῶν ἀπίστων.

Μακρυά ἀπ' τό Θυσιαστήριο ἡ θυσία τους. Ὅχι ὅμως, γι' αὐτό, λιγώτερο δεκτὴ στό θρόνο σου. Ἐκεῖνο, πού τῆς ἔδινε ἀξία καί τήν ἔκανε εὐπρόσδεκτη ἐνώπιόν σου, ἦταν ὁ πλοῦτος κι' ἡ ἔντασι τῶν ἀρετῶν πού τήν συνώδευαν. Ἡ ὑπομονή. Ἡ σταθε-

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

η) Χτυπήματα καί απογοητεύσεις

Ἡ ἐξορία, γι' αὐτόν πού μπορεί νά τήν ἀντέξει, ἔχει στιγμές ἡσυχίας, γαλήνης καί ἡρεμίας. Στιγμές ἐνατένισης τοῦ Θεοῦ καί προσευχητικῆς ἔνωσης μ' Αὐτόν. Στιγμές δημιουργικῆς διακονίας, σέ ὅσο βαθμό τό ἐπιτρέπουν οἱ δεσμεύσεις τῆς περιθωριοποίησης καί τῆς ἀπομόνωσης ἀπό τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτό τό σκέλος τῆς ἡρεμίας ἐνατένισης τοῦ Θεοῦ καί τῆς ταπεινῆς διακονίας ἀπό τόν μητροπολίτη Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικόδημο πρὸς τό «μικρό ποίμνιο», πού τοῦ χαρίσθηκε στό ταπεινό σπίτι τῆς

ρότης. Ἡ προσκόλλησι στό θεῖο σου πρόσωπο.

Δέν ξέρω, Κύριε, ποιό θᾶναι τό περιεχόμενο τῆς τελευταίας σελίδας τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς μου. Ἄν θᾶναι ἡ ἡρεμη προσφορά τῆς ἀναίμακτης ἱεουργίας ἢ ἡ προσφορά τοῦ αἵματος μου στό βωμό τῆς ἀγάπης σου.

Σύ τό ξέρεις.

«Γενηθῆτω τό θέλημά σου».

Ἀγίας Παρασκευῆς, τό διαπραγματευθήκαμε σέ πολύ γενικές γραμμές στό προηγούμενο φύλλο. Ἐκεῖνο πού ἐντυπωσιάζει εἶναι ὅτι ἡ «ἐν κρυπτῷ» αὐτῇ ἡσυχῇ ζωῇ καί ταπεινῇ διακονίᾳ προσφερόταν ἀπλά καί ἄδολα μέσα σέ ἓνα περιβάλλον ἐκκλησιαστικό ἐκρηκτικό καί τρικυμιῶδες. Κάθε τόσο, ριπές ἀπό βολές πού εἶχαν ὡς στόχο τόν ἐξόριστο μητροπολίτη καί τούς συνεξορίστους 11 ἀδελφούς του. Κάθε τόσο μεγάλα κύματα ἐκκλησιαστικῶν ἀναταραχῶν πού ἔσπαγαν πάνω τους καί ἔπρεπε νά τά ἀντιμετωπίσουν,

Μόνο, ἱκετεύω, ἀξιώσέ με, ἡ τελευταία μου θυσία, τό «ἀμήν» τῆς ζωῆς μου, νά εἶναι μιὰ προσφορά γνήσια τῆς ψυχῆς μου.

Τέτοια πού τῇ ζητᾷς.

Ἐπίλογος τῆς ἱερατικῆς μου διακονίας.

Πρόλογος τῆς ζωῆς μου στή βασιλεία σου.

νά μπορέσουν νά σηκωθοῦν πάλι, νά σταθοῦν ὀρθιοί μέχρι νά ἔλθει τό ἐπόμενο κύμα.

Ἔσπευσε ὁ Σεραφεῖμ καί ὁ σκληρός πυρήνας γύρω του, ἐνῶ ἦταν ἀκόμα ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος στήν Κηφισιά, νά κάνει οἰκονομικό ἔλεγχο στά τρία προσκυνήματα τῆς μητροπόλεως του. Ὁ ὀρισμένος ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο διευθυντής τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. Ἀρβανίτης ἔστειλε ἕνα πρόσωπο, δυσμενῶς διακείμενο πρὸς αὐτόν, νά κάνει τοὺς ἐλέγχους. Καί ἐκεῖνος ζήτησε τότε παράλληλο, ἀνεξάρτητο, ἀδέκαστο ἔλεγχο ἀπὸ τίς οἰκονομικές ὑπηρεσίες τοῦ κράτους. Τό ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν ἐλέγχων, πού ὁλοκληρώθηκαν ἀργότερα, ἦταν ἡ ἀπουσία τῆς παραμικρῆς οἰκονομικῆς ἀτασθαλίας καί ἡ ἀποδείξη τῆς χρηστῆς διαχείρισης τῶν προσκυνημάτων.

Ἀλλά ἡ ρίψη λάσπης καί ἡ συκοφάντηση, μέσω τοῦ τύπου, γιὰ τὴν οἰκονομική διαχείριση στή μητρόπολη ἀπὸ τόν Ἀττικῆς Νικόδημο συνεχίστηκε. Διαβάζουμε στό ἡμερολόγιό του: «30-08-1974. Ἡ Ἀκρόπολις γράφει σήμερα ὅτι ὁ Ἀττικῆς Δωρόθεος ζήτησε οἰκονομικό ἔλεγχο, γιατί διεπίστωσε ἔλλειμμα 20.000.000. Ἀμέσως ἔδωσα ἐντολὴν στὸν δικηγόρο Κωνσταντίνου νά κάνῃ ἐξώδικο πρόσκλησι στήν ἐφημερίδα καί στὸν Μητροπολίτη. Ἐπὶ πλέον ἐπῆρα στό τηλέφωνο τὸν Δωρόθεο καί τοῦ ζήτησα ἐντὸς τῆς αὔριον νά ἀνακαλέσῃ. Προσπάθησε νά δικαιολογηθῇ ὅτι δέν ξέρεي τί

γράφει Ἡ Ἀκρόπολις». Ἡ ἐφημερίδα μετὰ τό ἐξώδικο προσπάθησε νά θολώσει τὰ νερά συνεχίζοντας νά ἀφήνει ὑπονοούμενα γιὰ μὴ χρηστή διαχείριση: «01-09-1974. ... Ἡ Ἀκρόπολις δημοσιεύει μιά ἀπάντησι στό ἐξώδικό μου, ἀλλὰ προσπαθεῖ νά θολώσει τό θέμα. Ὅμιλεῖ περὶ 14.000.000 τὰ ὁποῖα ἐνδεχομένως ἔδαπανήθησαν εἰς ἔργα, ἀλλὰ χωρὶς νά ὑπάρχῃ ἡ νόμιμη διαδικασία. Εἶναι ἀφόρητη ἡ ἠθικὴ κατωτερότη, τόσο ὀρισμένων ἐκκλησιαστικῶν παραγόντων ὅσον καί ὀρισμένων ἐφημερίδων». Καί πάλιν ὅταν ἦλθαν οἱ ἐλεγκτές νά δοῦν τὴν ταμειακὴ κατάστασι τῆς μητροπόλεως καί τὰ παραστατικά, διαπίστωσαν τό ψευδές καί συκοφαντικὸ τῆς καταγγελίας. Ἐγραφε ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος στό ἡμερολόγιό του τρεῖς μῆνες μετὰ: «04-12-1974. Μοῦ ἐτηλεφώνησε ὁ Τζώτζης (λογιστὴς τῆς μητροπόλεως Ἀττικῆς). Οἱ ἐλεγκταὶ εἶδαν τὴν ταμειακὴν κατάστασι καί τὰ χρεόγραφα καί εἶπαν: Πῶς εἶναι δυνατόν καί λέγεται ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμα 20.000.000 ὅταν ὑπάρχουν μετοχές καί χρήματα; Ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται ἔχει γίνῃ σαφὴς καταγγελία». Τό τραγικὸ γιὰ τίς ἐφημερίδες εἶναι ὅτι, ἐνῶ ἡ πρώτη πληροφορία τοῦ δῆθεν μεγάλου χρηματικοῦ ἐλλείματος στή μητρόπολη Ἀττικῆς ἦταν πρωτοσέλιδο μέ μεγάλους τίτλους, ἡ εἰδηση τῆς ἀθωότητος τοῦ Νικόδημου ἦταν στά ψιλά γράμματα κάποιας ἐσωτερικῆς σελίδας τῆς ἐφημερίδας. (*Παρόμοιες καταγγελ-

λίες πού ξγιναν καί σέ άλλους έκ τῶν 12 μητροπολιτῶν ἔπесαν ὅλες στό κενό, ἀφοῦ ὁμως αὐτοί συκοφαντήθηκαν πρῶτα διά τοῦ τύπου).

Τήν ἴδια περίοδο καί ἄλλοι ἔλεγχοι. Ἡ κατηγορία τώρα ἦταν ὅχι ὅτι πῆρε χρήματα ἀλλά εἰκόνες. Ἐγραφε στό ἡμερολόγιο: «28-11-1974. Ἦρθαν οἱ ἐλεγκταί τῆς Μητροπόλεως. Μέ αἰφνιδίασαν. Ὑπάρχουν καταγγελίες. Μοῦ εἶπαν ὅτι ὑπάρχει καταγγελία ὅτι ἐπῆρα ἀπό τοὺς Ναοὺς 700 εἰκόνες. Ἀπίθανες ἐπινοήσεις προκειμένου νά κάνουν ὠρισμένοι ἀνθρωποικακό». Ὁ μητροπολίτης τοὺς ἐνημέρωσε ὅτι ὅλες οἱ εἰκόνες εἶναι στή μητροπολη στήν Κηφισιά, ὅπου ὑπάρχει καί φωτογραφικό ἀρχεῖο παραλαβῆς τους ἀπό τόν Δωρόθεο. Ζήτησε, μάλιστα, νά πᾶνε στή μητροπολη, νά δεσμεύσουν τό φωτογραφικό ἀρχεῖο καί νά κάνουν πραγματικό ἐλεγχό ἀν ὅλες οἱ εἰκόνες εἶναι στή θέση τους. Ἐτσι, ἀποδείχθηκε ὅτι ἡ κλοπή τῶν εἰκόνων ἦταν ἓνα ψεῦδος καί μιά συκοφαντία. Ὁ Δωρόθεος, μάλιστα, φοβήθηκε τόσο πού ἔκτοτε φύλαγε ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ ὅλες τίς εἰκόνες αὐτές.

Ἐνα δεύτερο μεγάλο κτύπημα γιά τόν Ἀττικῆς Νικόδημο ἦταν ἡ ἀπώλεια τοῦ Χαλκίδος Νικολάου. Ἐπρόκειτο γιά ἓναν ἱεράρχη ἀγαθό, σεμνό, ἅγιο, μέ τόν ὁποῖο εἶχε συνδεθεῖ μέ αἰσθήματα εἰλικρινοῦς καί ἀδελφικῆς φιλίας. Αὐτή ἡ στενή ἀδελφική ἀγάπη ἦταν ἓνα

στήριγμα γι' αὐτόν. Αἰσθανόταν τήν παρουσία τοῦ Νικολάου νά τόν ἐνισχύει καί νά τόν παρηγορεῖ στή μεγάλη περιπέτεια. Μέσα σέ λίγους μῆνες ἀπο τή διάγνωση τῆς ἀσθένειάς του κοιμήθηκε. Ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος βρισκόταν κοντά του σέ ὅλες τίς φάσεις τῆς ἀσθένειάς του καί αἰσθάνθηκε νά συγκλονίζεται μέ τήν ἐν Κυρίῳ μεταστασή του. Ἐγραφε στό ἡμερολόγιο του: «11-01-1975. Τό ἀπόγευμα ἐτηλεφώνησε ἀπό τό Λονδίνο ὁ Βασίλης Σελέντης. Ὁ Νικόλαος βρίσκεται σέ κίνδυνο. Ἐχει συνεχῆ αἱμορραγία. Γεμίσαμε λύπη. Ὁ Νικόλαος εἶναι ἡ συντροφιά μας καί ἡ παρηγοριά μας. Ἄν ὁ καλός Θεός μᾶς τόν πάρη, ἡ δοκιμασία θά εἶναι μεγάλη. Τό βράδυ ξανατηλεφώνησε καί εἶπε ὅτι ὁ γιατρός πού πέρασε τόν βρῆκε ἐλαφρῶς καλύτερα καί ὅτι ἂν μέχρι αὔριο τό πρωί ἔχει βελτίωσι θά ξεπεράσῃ τόν κίνδυνο».

«14-01-1975. Σήμερα ὅλη τήν ἡμέρα εἶχαμε ἀνησυχία γιά τήν πορεία τοῦ Χαλκίδος. Εἶχε δυσκολίες. Μετά ἀπό κάποια ἐπέμβασι πού τοῦ ἔκαναν ἡρέμησε. 15-01-1975. Ἐκάναμε Θεά Λειτουργία γιά τόν Χαλκίδος. Ἐλεπούργησε ὁ Λαρίσης».

«19-01-1975. Ἐκοιμήθη σήμερα ὁ Χαλκίδος. Τήν ὁσία ψυχή του τήν πῆραν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Νοιώθω ὅπως ἐνοκωθε ὁ ἅγιος Γρηγόριος Ναζιανζηνός, ὅταν ἔχασε τόν Μέγα Βασίλειο. Ὁ Νικόλαος ἦταν γιά μένα ἓνα στήριγμα καί μιά παρηγοριά. Ὁ καλός Θεός μᾶς παίρνει πάντοτε τά στηρίγματα. Δέν θέ-

λει νά'χουμε άλλο στήριγμα στή γή παρά αὐτόν τόν ἴδιον».

«23-01-1975. Ἦρθα στή Χαλκίδα μέ τήν σωρό τοῦ Χαλκίδος Νικολάου. Ὑποδοχή ἦταν καταπληκτική. Τόν ὑποδέχθηκαν μέ βαθειά συγκίνησι καί κλάματα. Πλήθη λαοῦ. Ἀπό τήν πλευρά τῆς μητροπόλεως συνεχεῖς ἀσχημῖαι. 24-01-1975. Ἐγύρισα ἀπό τήν Χαλκίδα. Ἡ κηδεία τοῦ Νικολάου ἓνα γεγονός πνευματικό. Χιλιάδες λαοῦ. Καί ὅλοι μέ συμμετοχή καί πόνο».

Μέ τήν ἀπουσία τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀδελφοῦ καί φίλου του Χαλκίδος Νικολάου ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος συνέχισε τόν σκληρό ἀγώνα του γιά τήν ἐπαναφορά τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων στήν κανονική πορεία τους. Ὅλα αὐτά τά χρόνια προσπάθησε μέ τούς ὑπόλοιπους ἐκθρονισθέντες ἀδελφούς του νά εὐαισθητοποιήσει τήν Ἱεραρχία (κυρίως τό ὑγιές κομμάτι της) νά κατανοήσει τί ἀκριβῶς εἶχε συμβεῖ καί νά δώσει κάποια λύση στήν ἀδική ἐκθρόνιση τῶν 12 μητροπολιτῶν. Κυρίως, ἀπευθύνθηκαν στούς ἐκλεγέντες ἐπί Ἱερωνύμου πού, τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1974, μέ τήν ἐπαναφορά τοῦ κατοχικοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπανεντάχτηκαν στά διοικητικά σώματα τῆς Ἐκκλησίας. Εἰδικά αὐτοί μπορούσαν νά κατανοήσουν τήν βασική ἀντίφαση: Τήν ἴδια ἐποχή καί ἀπό τίς ἴδιες Συνόδους μέ αὐτές πού ἐξέλεξαν τούς ἐκθρονισθέντες ἐξελέγησαν κι αὐτοί. Αὐτοί ὅμως ἦταν μέσα

στή διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἐνῶ οἱ ἀγαπητοί τους ἀδελφοί ἐκτός. Αὐτοί ἀναγνωρίσθηκαν τελικά κανονικοί, ἐνῶ οἱ ἐκτοπισθέντες ἀδελφοί τους ἔμειναν μέ τό στίγμα τοῦ «ἀντικανονικοῦ» μακριά ἀπό τό ποιμνιό τους, τά πνευματικά παιδιά τους.

Δυστυχῶς, πολλοί ἀπ' αὐτούς κυριευμένοι ἀπό τόν φόβο μή συμβεῖ καί σ' αὐτούς σκληρή καί αὐθαίρετη ἐκθρόνιση κρύφτηκαν στό καβούκι τους περιμένοντας καλύτερες καί πιό ἡμερες μέρες. Κάποιοι, μάλιστα, ἔσπευσαν νά δηλώσουν στόν Ἀρχιεπίσκοπο ὑποταγή.

Κάποιοι ἄλλοι, λιγότεροι αὐτοί, στήν ἀρχή ἔδειξαν μιά κινητικότητα γιά τούς ἐκτοπισμένους ἀδελφούς τους. Ἐκαναν κάποιες παραστάσεις στόν Ἀρχιεπίσκοπο, προσπάθησαν νά πείσουν κάποιους ἀδελφούς τους, προσέφυγαν ἀκόμα καί σέ πολιτικά πρόσωπα νά πιέσουν γιά μιά δίκαιη λύση στό ἐκκλησιαστικό. Ὅμως, μετά ἀπό δύο-τρία χρόνια σταμάτησαν. Εἶπαν ὅτι ἀπό κεῖ καί πέρα θά κάνουν προσευχή!

Κραυγαλέα ἐξαίρεση στόν παραπάνω κανόνα ἦταν ὁ μητροπολίτης Σιδηροκάστρου Ἰωάννης. Ἦταν ὁ ἐπίσκοπος πού στάθηκε μέ εἰλικρίνεια καί ἐντιμότητα. Αὐτός πού πόνεσε ὡς γνήσιος ἀδελφός τούς κυνηγημένους καί ἐξοστρακισμένους ἀδελφούς του καί πάλεψε μέ γενναιότητα καί θάρρος γι' αὐτούς. Αὐτός πού εἶδε

στην περιπέτεια των αδελφών του όχι απλά και μόνον μιά άδικία που συνέβη στο πρόσωπό τους, αλλά μιά βίαιη καταστρατήγηση των Κανόνων, που φέρει μεγάλο κλυδωνισμό στο σκάφος της Έκκλησίας. Σέ όλες της συνάξεις της Ίεραρχίας, μέχρι τό τέλος της ζωής του, έφερνε τό θέμα των 12 μητροπολιτών. Άδιαφορώντας γιά τή δυσφορία και τήν έκρηξη όργης που προκαλοϋσε στον έκάστοτε Άρχιεπίσκοπο και στο σκληροπυρηνικό περιβάλλον του. Αίσθανόταν ότι οι πληγές της Έκκλησίας όσο δέ θεραπεύονται χαίνουν και κινδυνεύουν νά μολύνουν όλο τό σώμα. Άλλά και σέ πλείστες συνελεύσεις της Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου, στίς όποτες συμμετείχε, δέν έπαυε νά θέτει τό θέμα, νά πιέζει γιά λύση και νά επιχειρηματολογεί.

Ή πιό μεγάλη χαμένη εύκαιρία των λεγομένων «Ίερωνυμικών» έπισκόπων, που άνέδειξε τήν πλήρη άδυναμία τους νά συντονίσουν τίς κινήσεις τους και μέ δυναμικό και άποτελεσματικό τρόπο νά δώσουν μιά λύση στο έκκλησιαστικό πρόβλημα, ήταν ή 120^η Συνοδική Περίοδος (1976-1977). Ή παρουσία στη Σύνοδο 7 λεγομένων «Ίερωνυμικών» και ενός της Άριστίνοδου του Ίερωνύμου, σύνολο 8 έπισκόπων, φίλα διακείμενων προς τούς 11 έκθρονισθέντες, γιά μιά όλόκληρη συνοδική περίοδο, ένα όλόκληρο έτος, δέν ήταν ικανή νά φέρει τό παραμικρό άποτέλεσμα,

νά προχωρήσει έστω κάποια βήματα ασκώντας τήν πίεση που έπιβάλλουν οι Κανόνες της Έκκλησίας γιά τήν όμαλή πορεία της.

Καί μόνο από τά παραπάνω που αναφέραμε φανταζόμαστε όλοι τόν πόνο, τήν λύπη και τή μεγάλη άπογοήτευση που γευόταν χρόνια όλόκληρα από αύτή τήν χλιαρή, φοβισμένη και άνάδελφη συμπεριφορά των «φίλων» συνεπισκόπων. Δέν μιλάμε γιά γενικά πράγματα αλλά γιά συγκεκριμένες συμπεριφορές σέ πληθώρα περιστατικών, που δημιουργούσαν πόνο και άπογοήτευση.

Άρχιμ. Είρηναίος Μπουσδέκης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Διμηνιαίο Δελτίο

Έκκλησιαστικής Ένημέρωσης

Κωδικός 2360

Ίδιοκτήτης-Έκδότης

ό Άρχιμανδρίτης

Είρηναίος Μπουσδέκης

Διεύθυνση

190 11 Αϋλών-Άττικής

Τυπογραφείο

Κωνσταντίνου Σανιδά

Ίωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

Ἡ στάση

τοῦ Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου

στό

ἐκκλησιαστικό πρόβλημα

2. Οἱ πρῶτες προσπάθειες Ἡ πρώτη ἐπιτροπή-ὁ Δωρόθεος

Μέχαμηλούς τόνους, σέ μιά προσπάθεια συνδιαλλαγῆς γιά τήν ἐπίτευξη τῆς ἐνότητος στό σῶμα τῶν ἱεραρχῶν, ξεκίνησαν ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος καί οἱ ἄλλοι 5 (οἱ ἐπιζῶντες) ἑκπτῶτοι ἀδελφοί του τίς κινήσεις τους, μετά τίς 13 ἀποφάσεις τοῦ Σ.τ.Ε., πού τούς δικαίωναν. Ἀντίθετα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ μετά τήν ἔκδοση τῶν ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου ξέσπασε σέ ἐκρήξεις ὀργῆς: “Αὐτή ἡ ἀπόφαση εἶναι ἐξοργιστική. Εἶναι δάκτυλος τῆς Πολιτείας στά τῆς Ἐκκλησίας καί δέ θά τό ἀνεχθοῦμε” (ἡ νομιμότητα ἢ ὄχι τῶν πράξεων τῆς διοίκησης ἐνός Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου -τέτοιον πρόσωπο εἶναι νομικά ἡ Ἐκκλησία- δέν κρίνεται πάντα ἀπό ἕνα διοικητικό δικαστήριο;) “Εγώ εἶμαι ἀντάρτης καί ἔχω πολεμήσει στά βουνά. Θά πάρω τό τουφέκι καί θά βγῶ”. Γνωρίζοντας ὅμως ὅτι δέν χωρεῖ ἀντάρτικο σ’ αὐτά τά πράγματα ἔδειξε ἀμέσως τό καινούργιο του πρόσωπο. Ἐρίξε στό τραπέζι μιά πρόταση πού ἦταν ἕνας διπλωματικός ἐλιγμός. Ἐκτοτε πλεῖστες φορές ἐπανέλαβε τέτοιον εἶδους ἐλιγμούς. Δεῖτε τί γράφει ὁ μητροπολίτης Ἀττικῆς

Νικόδημος στό μνημειῶδες βιβλίο του “Εἰπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ” (σελ. 305-307):

“Τρεῖς μέρες εἶχαν περάσει ἀπό τότε πού μέ τίς δηλώσεις του (ὁ Ἀρχιεπίσκοπος) ὑποσχέθηκε κεραυνούς. Καί παρουσιάστηκε σάν εἰρηνοποιός. Ἐμφανίστηκε μελιστάλακτος. Δήλωσε ὅτι ἐπιθυμεῖ τήν εἰρηνική λύση τοῦ προβλήματος. Καί πρότεινε τή σύσταση ἐπιτροπῆς, πού θά μελετήσῃ τό θέμα καί θά κάνει προτάσεις. Στήν ἐπιτροπή ἔβαλε δικά του πρόσωπα. Τόν Μητροπολίτη Ἀνθίμο, πού εἶχε καταλάβει τόν θρόνο τοῦ Ἀλεξανδρουπόλεως Κωνσταντίου κι ἦταν ἄμεσα ἐνδιαφερόμενος, τόν Ἰωαννίνων Θεόκλητο καί τόν Τίτο, πού κι αὐτός ὑπαγόταν στήν κατηγορία τοῦ Ἀνθίμου, γιατί εἶχε καταλάβει τή Μητρόπολη Παραμυθίας. Κι ὅρισε ὁ ἴδιος καί τούς Μητροπολίτες, πού, σάν ἐκπρόσωποι τῶν 8, θά ἐπικοινωνοῦσαν μέ τήν ἐπιτροπή. Τόν Παραμυθίας Παῦλο καί τόν Τρίκης Σεραφεῖμ.

...Ἡ ἐπιτροπή ἄρχισε νά δουλεύει. Κανένας μας δέν ἤξερε ποιές διαβουλεύσεις γίνονταν στό παρασκήνιο. Ἀρ-

γότερα αποκαλύφτηκε ότι γιά κάθε της κίνηση ή έπιτροπή έπαιρνε τή συγκατάθεση καί τήν έγκριση του Σεραφείμ. Όσοσο, κανένας μας δέν άρνήθηκε τόν διάλογο. Δεχτήκαμε τήν έπικοινωνία καί προσπαθήσαμε νά συμβάλουμε στην προώθηση του έργου άποκαταστάσεως της ένότητας.

Κάνοντας μιά ύπέρβαση της προσωπικής μου πικρίας, άποφάσισα νά έπισκεφτώ καί τόν Μητροπολίτη Δωρόθεο, στό Μητροπολιτικό Μέγαρο της Άττικής.

“Όταν μέ είδε άφνιδιάστηκε.”Έκανε πώς δέ μέ γνώρισε.

Του άνακοίνωσα τόν σκοπό της έπισκέψεώς μου.

Αυτή τή στιγμή, του είπα, όμολογώ ότι μέσα μου έχω θησαυρίσει μία πικρία, έξ αίτίας όλων αυτών πού δραματίστηκαν στό διάστημα της δεκαεπταετίας. Όμως, έπιθυμία μου είναι νά τό ξεπεράσουμε μέ μιά κίνηση άδελφосύνης. Νά συναντηθούμε στην Άγία Τράπεζα. Νά συλλειτουργήσουμε. Καί νά κοινωνήσουμε «έν αγάπη» τό Πανάγιο Σώμα του Κυρίου μας.

Στήν αρχή έδειξε έφεκτικός καί ταραγμένος. Μετά, κατά τή συνήθειά του, άρχισε νά άραδιάζει διπλωματικές πραμάτειες. Μοϋ είπε πώς αυτός δέν ήθελε νά ρθει στην Κηφισιά, αλλά ύποχρεώθηκε νά δεχτεί, γιατί άλλοιως θά τόν καθαιρούσαν. “Ότι τώρα πιά είναι γηρασμένος καί δέχεται νά πάει στό Νέα Λιόσια καί ν’ άφήσει σέ μένα τή διαποίμανση της Μητροπόλεως.

Η συζήτηση δέν όξύνθηκε. Ειρηνικά άποχωριστήκαμε.

Τήν έπόμενη μέρα μέ έπισκέφτηκε

ό Μητροπολίτης Άνθιμος, σάν έκπρόσωπος της έπιτροπής, γιά νά συζητήσουμε. Μοϋ άνακοίνωσε ότι ή άρχική πρόταση καί πρόθεση της Συνόδου ήταν ίσαμε τά Χριστούγεννα νά είχε λυθεί τό θέμα. Καί νά συναντηθούμε όλοι σέ μιά κοινή Θεία Λειτουργία καί σέ γεϋμα αγάπης, γιά νά γιορτάσουμε τήν άποκατάσταση της ένότητας. Συμπλήρωσε, όμως, ότι, στό μεταξύ, διάφοροι παράγοντες προσπάθησαν νά ύψώσουν έμπόδια. Κι ό Αρχιεπίσκοπος βρίσκεται αυτή τή στιγμή σέ ταλάντευση.

Κουβεντιάσαμε ώρα πολλή. Του πρότεινα -άνάμεσα στό άλλα- κοινή συνάντηση μέ τόν Μητροπολίτη Δωρόθεο. Νά τόν έπισκεφτούμε στην Κηφισιά καί νά προσπαθήσουμε νά βρούμε φόρμουλα.

Δέχτηκε τήν πρότασή μου. Άργά τό βράδυ, όμως, μοϋ τηλεφώνησε πώς ή πρότασή μου δέν γίνεται δεκτή άπό τόν Δωρόθεο, έπειδή τήν προηγούμενη μέρα τόν έπισκέφτηκα κι έκανα προσπάθεια νά καταλάβω τή Μητρόπολη. Συμπληρωματικά μοϋ άνακοίνωσε ότι οί συγκεκριμένες προτάσεις μου συναντούν αντίδραση άπό ψηλά. Δηλαδή άπό τόν Προκαθήμενο.

Άπό κείνη τή στιγμή μέ έγκατέλειψε καί ή ισχνότερη έλπίδα. Σταμάτησα τόν διάλογο. Δέν υπήρχε περίπτωση νά βρούμε συναινετική λύση.

Άλλωστε καί τά ρεπορτάζ τών έφημερίδων καί οί πληροφορίες πού κυλούσαν άπό άκριτομύθιες ή σκόπιμους ψιθύρους καί περνούσαν άπό στόμα σέ στόμα, δέν διάλυαν τά σύννεφα άπό τόν σκοτεινό όρίζοντα. Αντίθετα, τόν

ἔκαναν πιό σκοτεινό καί τίς πιθανότη-
τες συμφιλίωσης τίς μηδένιζαν”.

Καί σέ ἓνα δεύτερο κείμενο, πού αὐ-
τό τό ἔστειλε τόν ἐπόμενο χρόνο στόν
μητροπολίτη Δωρόθεο, ἐπανέρχεται
στά διαμειφθέντα στή συνάντησή τους
αὐτή καί μέ παρρησία τοῦ δηλώνει ὅτι
τόν ἐνέπαιξε. Διότι, παρουσία μαρτύ-
ρων, στήν ἀρχή τοῦ εἶπε ὅτι εἶναι ὀγ-
δόντα χρονῶν, δέν διαθέτει ζωτικές
δυνάμεις καί εἶναι ἕτοιμος νά τοῦ πα-
ραδώσει τήν μητρόπολη. Στή συνέχεια
ὁμως ἄρχισε νά φωνασκεῖ καί νά δια-
δίδει ψεύδη σέ αὐτιά Ἀρχιεπισκοπικά
καί ὑπουργικά (στόν Σωτήριο Κούβε-
λα), ὅτι δῆθεν ὁ Νικόδημος πῆγε νά κα-
ταλάβει τήν μητρόπολη. Δεῖτε τό κείμε-
νο:

“10 Σεπτεμβρίου 1992

Πρός

τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

κ. Δωρόθεον Γιανναρόπουλον

ΚΗΦΙΣΙΑΝ

Σεβασμιώτατε

Μέ βαθυτάτην λύπην, διά τά ἐπί δε-
καοκταετίαν ὄλην διατρέξαντα, ἰδίᾳ
δέ διά τά κατά τήν τελευταίαν διετίαν
ἀποτολμηθέντα, ἀναγκάζομαι νά ἀ-
πευθύνω πρός ὑμᾶς τήν παροῦσαν μου
ἐπιστολήν καί νά θέσω ὑμᾶς πρό τῶν
ἐπισκοπικῶν εὐθυνῶν σας.

.....
...Ἐκτός ἀπό τήν κοινήν δήλωσίν μας
πρός τήν Ἱεράν Σύνοδον, ἐγώ προσω-
πικῶς ἐπεδίωξα καί μίαν ἄμεσον ἐπα-
φήν μαζί σας. Συνέστειλα τήν θλίψιν
μου καί τήν ἀνθρωπίνην πικρίαν μου
καί ἦλθον πρός συνάντησίν σας. Ἐ-
σπευσα νά σᾶς δώσω πρῶτος ἐγώ χεῖρα
ἀδελφικῆς κοινωνίας. Ὁ ἀδικηθεῖς καί

θλιβεῖς ὑφ’ ὑμῶν. Ἐπιθυμία μου ἦτο
νά εὐρωμεν ἀπό κοινοῦ μίαν μεθόδευ-
σιν, ἡ ὁποία θά περιέσωζε τό ἰδικόν
σας κύρος χωρίς νά ἐμπλέκη ἔτι μᾶλλον
τό ἐκκλησιαστικόν πρόβλημα.

Σεῖς δέν ἀνταπεκρίθητε εἰς τήν πρω-
τοβουλίαν μου. Ἐθεωρήσατε ὅτι ἔχετε
ἀπέναντί σας ἓν μειράκιον, τό ὁποῖον
δύνασθε ἀνέτως νά ἐμπαίξετε καί νά
παραπλανήσετε. Μοῦ ἐδηλώσατε -τό
ἐνθυμείσθε, ὑπάρχουν ἄλλωστε καί
μάρτυρες- ὅτι κατελάβατε τήν Μητρό-
πολιν Ἀττικῆς χωρίς νά τό θέλετε. Καί
ὅτι εἴσθε ἕτοιμος νά μοῦ παραδώσετε
τήν Μητρόπολιν, δοθέντος μάλιστα ὅτι
ἔχετε φθάσει εἰς τό ὀγδοηκοστόν ἔτος
τῆς ἡλικίας σας καί δέν διαθέτετε πλέον
ζωτικάς δυνάμεις.

Καί ἐνῶ εἰς ἐμέ εἶπατε αὐτά, ἀμέ-
σως μετά τήν ἀναχώρησίν μου ἐσηκώ-
σατε θύελλαν, φωνασκῶν εἰς ἐκκλησι-
αστικά καί εἰς ὑπουργικά ἀκοάς, ὅτι
ἐγώ ἦλθον νά καταλάβω τήν Μητρό-
πολιν. Καί μετά πείσματος διεκηρύξα-
τε ὅτι δέν εἴσθε διατεθειμένος νά προ-
σφέρετε οὔτε σπιθαμὴν τῆς Μητροπό-
λεως δι’ ἐμέ.

Τήν ἰδίαν διακήρυξιν ἐκάματε καί
ἐν πληθούσῃ συνάξει τοῦ σώματος τῆς
Ἱεραρχίας. Ἐκκλητικοί οἱ ἀδελφοί Ἀρχι-
ερεῖς σᾶς ἤκουον νά δηλώνετε μέ πά-
θος ὅτι δέν διαθέτετε κανένα ἀπολύτως
τμήμα τῆς Μητροπόλεως, ὡσάν νά ἐ-
πρόκειτο περί τμήματος τῆς πατρικῆς
σας περιουσίας. Δέν εἶχατε κάν ὑπο-
πτευθῆ ὅτι μετά τήν ἔκδοσιν τῆς ἀπο-
φάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρα-
τείας ἐπανήλθομεν εἰς τό STATUS QUO
τό πρό τῆς δικῆς μου ἀπομακρύνσεως
καί ἐπομένως σεῖς οὐδεμίαν διοικητι-

κήν αρμοδιότητα ή δικαίωμα έχετε επί της περιφερείας της Μητροπόλεως Αττικής...

.....
Η παρούσα μου κοινοποιείται και προς άπαντας τούς εύλαβεστάτους ιερείς της καθ' ήμās Ιεράς Μητροπόλεως.

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
 Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
 ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ"**

Άπό όλα τά παραπάνω διερωτάται κανένας: Ποιός φταίει για την κατάλυση του κλίματος συναίνεσης; Ό Αττικής Νικόδημος ζήτησε λύσεις και από τό μέλος της έπιτροπής Άνθιμο και από τόν ίδιο τόν Δωρόθεο, πού αντικανονικά κατέλαβε τό θρόνο του. Ό Άνθιμος φάνηκε πώς αδυνατούσε νά προχωρήσει τίς προτάσεις στίς όποιες κατέληγε στίς συζητήσεις μέ τούς 6 μητροπολίτες, γιατί έβρισκε "άντίδραση από ψηλά". Μέ άπλούστερα λόγια μπορούμε νά πούμε: Άπό την πλευρά του Άρχιεπισκόπου Σεραφείμ δέν υπήρχε ειλικρίνεια και έντιμότητα παρά μόνον διπλωματικός έλιγμός. Έξωτερικά προσπαθούσε νά φαίνεται συναινετικός, ότι δηλαδή δίνει εύκαιρίες επιλύσεως του εκκλησιαστικού θέματος. Μόλις όμως ή έπιτροπή πήγαινε νά προχωρήσει λίγο σέ συναινετικές λύσεις τορπίλιζε την έργασία της. Φαινόταν προς τά έξω ότι προσπαθεί, αλλά ό ίδιος έξουδετέρωνε κάθε κίνηση επίλυσης. Κέρδιζε έτσι χρόνο, στέλνοντας τή λύση του προβλήματος στίς Καλένδες. Καί, για νά φαίνεται ότι δέν φταίει εκείνος για τό ναυάγιο, έριχνε τίς ευθύνες στά θύματα τής θηριωδίας του.

Ίδια άνειλικρίνεια έδειξε και ό άντι-

κανονικά καταλαβών την Άττική Δωρόθεος: Ένώπιον του Νικοδήμου διαβεβαίωνε ότι θά τά έδινε όλα, λόγω τής μεγάλης ηλικίας του, και ισχυριζόταν ότι θά παραδώσει την μητρόπολη στον Νικόδημο, και μετά φώναζε μέ δύναμη ότι δέν δίνει σπιθαμή γής. Διέδιδε, μάλιστα, ασύστολα ψεύδη, ότι δήθεν ό Νικόδημος πήγε νά καταλάβει την μητρόπολη, για νά όξύνει τό κλίμα έναντίον του και στά εκκλησιαστικά και στά πολιτικά πρόσωπα.

Έτσι έκλεισε ό πρώτος κύκλος προσπαθειών για την επίλυση του εκκλησιαστικού προβλήματος. Μέ την άνεντιμότητα, την άνειλικρίνεια, τά ψεύδη από τή μιά μεριά του Άρχιεπισκόπου και των αντικανονικά καταλαβόντων τούς θρόνους. Μέ την καλή διάθεση νά βρεθεί μιά σχισμή φωτός, συναίνεσης και διάθεσης για την ένότητα τής ιεραρχίας από τή μεριά του Αττικής Νικόδημου. Μέ τούς διπλωματικούς έλιγμούς, τίς δολοπλοκίες και τίς σκοπιμότητες από τόν Άρχιεπίσκοπο και τούς συπαραστάτες του, και μέ την διάθεση διαλόγου μέ ευθύτητα και ειλικρίνεια από τή μεριά του διωγμένου επισκόπου. Οί καιροί πέρασαν μέ τό θέμα άλυτο. Τό σκηνικό πάντα ίδιο. Καμά διάθεση συνενόησης. Παιχνίδια διπλωματικά, πολιτικοί έλιγμοί, πουθενά όμως στην επίσημη διοίκηση δέν χρησιμοποιούσαν την ευαγγελική ειλικρίνεια και ευθύτητα.

Θά δούμε και παρακάτω και άλλα έπεισόδια στο ίδιο σκηνικό μέ άλλα πρόσωπα. Καί τά προβλήματα άλυτα, τό άδιέξοδο νά παραμένει.

Άρχιμ. Είρηναίος Μπουσδέκης

Ὀδοιπορικό ἐξορίας καὶ διωγμῶν

Ἐκδόθηκε τό νέο βιβλίο «Ὀδοιπορικό ἐξορίας καὶ διωγμῶν». Πρόκειται γιά τό προσωπικό ἡμερολόγιο τοῦ Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τόν πρόλογο τοῦ βιβλίου:

Δημοσιεύουμε ἓνα ντοκουμέντο πού ἀφορᾷ τὰ τραγικά ἐκκλησιαστικά γεγονότα πού διαδραματίσθηκαν κατά τήν ἐξαετία 1974 ἕως 1979. Πρόκειται γιά τό προσωπικό ἡμερολόγιο τοῦ μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου. Περιγράφει, λιτά καί λακωνικά, γεγονότα ἀκραΐας ἐκτροπῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἀπό τοὺς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Γεγονότα ἀπόλυτης αὐθαιρεσίας καί σκληρότητας τῶν ἐπισκόπων πού πρωτοστάτησαν, μεθόδευσαν καί ὀλοκλήρωσαν, γιά ἰδιοτελεῖς σκοποὺς,

τήν ἀνωμαλία καί τόν διχασμό στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας.

Περιγράφεται ἓνας ὀρυμαγδὸς γεγονότων, μέ πρωτοστάτη τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ καί μιὰ δράκα λίγων ἀκόμα μητροπολιτῶν, πού πλήγωσαν τήν Ἐκκλησία καί διατήρησαν τήν πληγή γιά ὀλόκληρες δεκαετίες. Κατατμήσεις μητροπόλεων χωρὶς τήν ἄδεια τοῦ οἰκείου μητροπολίτου καί πλήρωση τῶν νέων μητροπόλεων πού δημιουργήθηκαν μέ ἄλλους. Βίαιη ἐκτόπιση 12 μητροπολιτῶν, χωρὶς τήν παρामीκρή δικαστική διαδικασία, καί

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΕΤΟΣ 1974

ΜΗΝ 5 ΕΒΔ. 20
 ΗΛΙΟΥ
 ΑΝΑΤΟΛΗ 5.13'
 ΔΥΣΙΣ 7.30'
 ΣΕΛΗΝΗ 25 ΗΜ.

17

ΚΑΤΗΜΗΣ

	1	2	3	4					
5	6	7	8	9	10	11			
12	13	14	15	16	17	18			
19	20	21	22	23	24	25			
26	27	28	29	30	31				

ΜΑΪΟΥ

F R I D A Y

137 — 228

M A Y

Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας, Ἀθανασίου Χριστιαν)λέως

π.μ.

8 Ὁ Κύριος μου χέρισε τὴν γυναικα του. Τὸ
 9 κορμὶ ἐπὶ αὐτοῦ ἔστησε μέσα μου θάνατον καὶ
 10 δόξα μου σὺν ἀγαθῇ ἐλπίδι. Μὲ τὴν
 11 χριστιανικήν, ἡ μὲν ἐξ-εξουσιάζει ἀνδραγαθία.
 12 Καὶ ἡ μοναχὴ καὶ τὴν οὐρανὸν. Ὁ Κύριος
 μ.μ. 1 διήκουσε καὶ τὸν ἀγαθόν τὸν σὺν γένε. Ὁ
 2 καὶ ἀπὸ τὴν ἐκείνου καὶ τὴν ἐξ' αὐ-
 3 τῶν αὐτῶν. Βυθίζω καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα.
 4 Ἀφωθὴν ἐξ' ἐλπίδα καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ὁ
 5 ἐλπίς ἡ γυνὴ μου προσγορεῖ τὸν ἀγαθόν
 6 τὸν κύριον μου. Τὸν ἀγαθόν καὶ τὸν σὺν
 7 ἐλπίδι καὶ τὴν ἐλπίδα.

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: www.el-pliροφοrisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιά μιὰ γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ

Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: www.spora.gr

τοποθέτηση άλλων στη θέση τους. Ἐκτόπιση τοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων, προσπάθεια περιθωριοποίησης ἀπὸ τὴ διοίκηση 4 μητροπολιτῶν τῆς ἀριστίνδην πού ἐξέλεξε τὸν Ἱερώνυμο, προσπάθεια ἀπομακρύνσεως καὶ τῶν βοηθῶν ἐπισκόπων τοῦ Ἱερωνύμου (Ἀνδρούσης, Βρεσθένης, Εὐρίπου καὶ Ἀχελώου). Καί, μεσοῦσης τῆς δημοκρατίας, προσπάθεια συνεχῆς, ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, νὰ μὴ δοθεῖ τὸ δικαίωμα στοὺς ἀδικηθέντες 12 μητροπολίτες νὰ προσφύγουν στὸ φυσικὸ τους δικαστή, νὰ προσέλθουν στὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας, γιὰ νὰ ἀκυρώσουν ὅλες τὶς παράνομες πράξεις πού διαπράχθηκαν σὲ βάρος τους.

Ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα τὰ ἔχει παρουσιάσει καὶ τὰ ἔχει ἀναλύσει ὁ μακαριστὸς μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικόδημος στὸ μνημειῶδες βιβλίο του «*Εἰπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ*». Ἐκεῖ, μὲ νηφάλιο πνεῦμα, ἱστορικὴ ἀκρίβεια -ἀφοῦ τὸ κάθετὶ πού γράφεται ἀποδεικνύεται μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα προσφέρονται στὸ ἀναγνωστικὸ κοινό- καὶ κανονικὴ καὶ νομικὴ τεκμηρίωση, στιγματίζονται οἱ πράξεις αὐτές τῆς ντροπῆς τῆς διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀξία τοῦ ἡμερολογίου εἶναι διαφορετικὴ. Ἐκφράζει πῶς βίωσε ὁ συγγραφέας τὰ γεγονότα τὴν κάθε στιγμή. Τὰ συναισθήματα τῆς κάθε στιγμῆς, τὴ στάση τοῦ ἀπέ-

ναντι στὰ γεγονότα, τὴν ἀπογοήτευση ἀπὸ τὶς ἐνέργειες καὶ τὶς συμπεριφορὲς τῶν ὑπαιτίων τῆς ἀνωμαλίας ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἀδράνεια καὶ ἀδιαφορία τῶν φίλων καὶ ἀγαπητῶν ἐπισκόπων. Τὸ ξεχωριστό, λοιπὸν, στὸ ἡμερολόγιο εἶναι ἡ φόρτιση τῆς κάθε στιγμῆς ἀλλὰ καὶ ἡ στάση ἐμπιστοσύνης τοῦ συγγραφέα στὸν Κύριο καὶ ἡ ἀνάπαυσή του στὴν ἀγκαλιά του τὶς πὶο δύσκολες καὶ σκληρὲς στιγμές.

Ὁ ἀναγνώστης τοῦ ἡμερολογίου μὴ βιαστεῖ νὰ ἐνοχληθεῖ γιὰ κάποιες κρίσεις τοῦ συγγραφέα γιὰ μερικοὺς μητροπολίτες ἢ ἄλλα πρόσωπα. Μὲ τὴν ἀνωμαλία αὐτὴ στὴν Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν προσωπικὴ του περιπέτεια ὁ συγγραφέας τοῦ ἡμερολογίου διέκρινε τόσο τὸ μέγεθος τῆς διαφθορᾶς μερίδας μητροπολιτῶν, ὅσο καὶ τὴν ἀδυναμία τοῦ ὑγιοῦς σώματος τῶν ἱεραρχῶν καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν προσώπων νὰ ἀντιδράσουν ὀργανωμένα καὶ μὲ ἀποτελεσματικότητα.

Μέσα ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ ἡμερολογίου ἀναδεικνύεται ὁ μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικόδημος μὴ ἰσχυρὴ καὶ χαρισματικὴ προσωπικότητα ἐπισκόπου μὲ πνευματικὲς ἐξάρσεις καὶ ἀνατάσεις, τὶς πὶο δύσκολες στιγμὲς τῆς ἀρχιερατικῆς του διακονίας, πού προκαλοῦν ἱλιγγο σὲ ἓναν ἀπλὸ πιστό. Ἄς παρακολουθήσουμε, λοιπὸν, τὸ ὁδοιπορικὸ τῆς ἐξορίας καὶ τῶν διωγμῶν.